

Bruksela, 7 listopada 2025 r.
(OR. en)

14932/25

EDUC 416
SOC 735
EMPL 486
COMPET 1125
DIGIT 222
ENV 1173

NOTA

Od:	Prezydencja
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Dotyczy:	Rola kształcenia i szkolenia zawodowego w konkurencyjności i odporności – <i>Wymiana poglądów</i>

Delegacje otrzymują w załączeniu notę orientacyjną prezydencji na powyższy temat, mającą posłużyć za punkt wyjścia do wymiany poglądów podczas posiedzenia Rady (ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu) w dniu 27 listopada 2025 r.

Rola kształcenia i szkolenia zawodowego w konkurencyjności i odporności*Nota orientacyjna prezydencji***Kształcenie i szkolenie zawodowe jako jeden z filarów Europy**

Kształcenie i szkolenie zawodowe od wielu lat pozostaje kluczową kwestią we współpracy europejskiej, a ze względu na to, że Europa stoi w obliczu przyspieszenia transformacji ekologicznej, cyfrowej i demograficznej, a także ponawianych zagrożeń dla bezpieczeństwa, takich jak ataki hybrydowe na kluczową infrastrukturę, zapotrzebowanie na wysoko wykwalifikowaną siłę roboczą staje się coraz bardziej oczywiste. Jednak w całej Europie zbyt wiele państw nadal boryka się z niedoborem umiejętności, niedostateczną liczbą osób uczestniczących w kształceniu i szkoleniu zawodowym, wysokim odsetkiem osób wcześniej kończących naukę oraz z utrzymującym się przekonaniem, że ścieżki związane z kształceniem i szkoleniem zawodowym mają mniejszą wartość niż ścieżki akademickie. W związku z tym pierwszoplanowe znaczenie ma wzmocnienie nie tylko konkurencyjności Europy, ale także jej odporności gospodarczej i odporności jej demokracji oraz zdolności do zapewnienia wszystkim równych szans w dostępie do kształcenia i szkolenia, uczenia się przez całe życie i wysokiej jakości miejsc pracy.

Kształcenie i szkolenie zawodowe jako filar konkurencyjności i odporności

Kształcenie i szkolenie to jeden z najważniejszych elementów społeczno-gospodarczych Unii Europejskiej. Aby wzmocnić konkurencyjność Europy oraz jej odporność gospodarczą i odporność jej demokracji, a także zapewnić wszystkim równe szanse w dostępie do kształcenia i szkolenia, uczenia się przez całe życie i wysokiej jakości miejsc pracy, w ostatnich latach na szczeblu UE wprowadzono szereg inicjatyw. Dotyczą one kształcenia, szkolenia, rozwoju umiejętności i uczestnictwa w uczeniu się przez całe życie. Należą do nich zalecenie Rady z dnia 24 listopada 2020 r. w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego na rzecz zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności¹ oraz inicjatywy Komisji, takie jak europejski program na rzecz umiejętności², Plan działania w dziedzinie edukacji cyfrowej na lata 2021–2027³ oraz pakt na rzecz umiejętności.

¹ Dz.U. C 417 z 2.12.2020, s. 1.

² COM(2020) 274 final.

³ COM(2020) 624 final.

W sprawozdaniu Draghiego z 2024 r. na temat przyszłości europejskiej konkurencyjności podkreślono, że inwestycje w umiejętności, zwłaszcza zawodowe i techniczne, mają zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia autonomii strategicznej, innowacji i spójności społecznej w Europie. W sprawozdaniu tym wskazano na szereg wyzwań związanych z kształceniem i szkoleniem, takich jak dostosowanie kształcenia i szkolenia zawodowego do zmieniających się potrzeb rynku pracy, spadek poziomu wykształcenia, brak wsparcia dla uczniów ze środowisk defaworyzowanych, niedostatecznie wykorzystywane talenty w dziedzinie nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM) oraz poważny brak podstawowych umiejętności cyfrowych.

Po przedstawieniu tych wyzwań, w sprawozdaniu Draghiego zaapelowano o opracowanie skupiającej się na wszystkich etapach edukacji europejskiej strategii mającej na celu rozwiązanie problemu niedoboru wykwalifikowanej siły roboczej. Podkreślono również potrzebę wzmocnienia, między innymi, podstawowych umiejętności rozumienia i tworzenia informacji oraz rozumowania matematycznego, umiejętności cyfrowych, umiejętności proekologicznych, umiejętności w zakresie nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki oraz umiejętności przekrojowych.

Te ustalenia i zalecenia wzywają do nadania nowego impulsu dalszemu rozwojowi kształcenia i szkolenia zawodowego jako atrakcyjnej i charakteryzującej się wysoką jakością ścieżki edukacyjnej z obiecującymi możliwościami kariery dla osób uczących się.

Wezwanie do podjęcia skoordynowanych działań w celu wzmocnienia roli kształcenia i szkolenia zawodowego

Pomimo wysiłków państw członkowskich głównymi elementami wyzwań stojących przed całą UE pozostają atrakcyjność, dopasowanie do potrzeb rynku pracy, włączenie i partnerstwa, w tym poradnictwo, uczenie się w miejscu pracy, cyfryzacja oraz kształcenie i szkolenie zawodowe na poziomie wyższym.

W związku z tym przyszła europejska współpraca w dziedzinie kształcenia i szkolenia, w szczególności w zakresie wszystkich poziomów kształcenia i szkolenia zawodowego, powinna nadal wspierać państwa w zaspokajaniu potrzeb rynku pracy, zwiększaniu doskonałości i włączenia oraz wspieraniu innowacji w systemach kształcenia i szkolenia zawodowego. Jednocześnie kształcenie i szkolenie, w tym kształcenie i szkolenie zawodowe, muszą gwarantować, że poszczególne osoby będą dysponować niezbędnymi umiejętnościami zawodowymi, w tym będą zdolne do odgrywania aktywnej roli w demokratycznym społeczeństwie.

Reformy krajowe należy wzmocnić i uzupełnić wysiłkami na szczeblu europejskim poprzez zapewnienie kierunku, narzędzi i platform współpracy, dzięki czemu kształcenie i szkolenie zawodowe stanie się prawdziwym motorem odporności społecznej i konkurencyjności. Ponadto, aby w pełni wykorzystać potencjał europejskiego kształcenia i szkolenia zawodowego, niezbędna jest ścisła współpraca między organizatorami kształcenia i szkolenia na wszystkich poziomach, przedsiębiorstwami i rządami. Pozwala ona zapewnić, aby programy nauczania w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego pozostały adekwatne i dostosowane do zmieniających się potrzeb rynku pracy i wymogów społecznych. Ta wielostronna współpraca wpływa na poprawę jakości kształcenia i szkolenia, wspiera innowacje, wzmacnia ścieżki dostępu osób uczących się do szkolnictwa wyższego lub istotnych możliwości zatrudnienia oraz umożliwia poszczególnym osobom aktywny udział w demokratycznym społeczeństwie, a tym samym wzmacnia ogólną konkurencyjność europejskich gospodarek.

W związku z powyższym prezydencja zwraca się do ministrów o udzielenie odpowiedzi na poniższe pytania w celu wymiany poglądów na omawiany temat. Prosimy, by wypowiedzi trwały maksymalnie trzy minuty.

- W jaki sposób możemy lepiej dostosować programy kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy, a jednocześnie zapewnić wszystkim osobom uczącym się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego wysokiej jakości włączające kształcenie i szkolenie, które zapewni im niezbędne umiejętności zawodowe i społeczne?
- W jaki sposób możemy zwiększyć nie tylko atrakcyjność programów kształcenia i szkolenia zawodowego, zwłaszcza w dziedzinie STEM, ale także równowagę płci wśród uczestników tych programów?